МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

СИЛАБУС

дисципліни «Страховий захист в туризмі та HoReCa»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	факультет туризму та міжнародних комунікацій
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Рівень вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	241 –«Готельно-ресторанна справа»
Навчальний рік	2026/2027
Назва дисципліни	**Страховий захист в туризмі та HoReCa**
Кафедра	кафедра туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства м. Ужгород, вул. Українська 19 kaf-tourservice@uzhnu.edu.ua
Рік навчання	4 (д.ф.н) / 5 (з.ф.н.)
Семестр	7 (д.ф.н) / 9 (з.ф.н.)
Тип дисципліни/модулю	вибіркова
Викладач	к.е.н., доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства Січка І.І. I.Sichka@i.ua
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість годин	лекції 30/ практичні заняття30/ самостійна робота студентів 60 (д.ф.н.) лекції 10/ практичні заняття8/ самостійна робота студентів 102 (з.ф.н.)
Мова навчання	українська
Інформація про консультації	2 год. на тиждень

2. Анотація до курсу

Дисципліна “ Страховий захист в туризмі та HoReCa ” спрямована на формування у здобувачів відповідних знань з організації страхової справи, вивчення норм та правил функціонування ринку страхових послуг, основних принципів страхування в туризмі , ознайомлення з методами прийняття рішень щодо страхування майна в готельно-ресторанному бізнесі , особистої відповідальності, фінансових, інвестиційних, валютних ризиків, ризиків зовнішньоекономічної діяльності туристичних компаній, медичного страхування ; вироблення навичок щодо оцінки небезпек при здійсненні господарських та упрвлінських операцій в туристичному бізнесі, вибору виду страхування, для досягнення конкретних цілей , розуміння основних положень при укладенні договорів страхування як в туризмі так і в готельно-ресторонній сфері ,сплати премій та ін. виплати

3. Мета і цілі курсу

Мета навчальної дисципліни «Страховий захист в туризмі та HoReCa» – це формування у здобувачів компетентностей щодо системи теоретичних знань і вмінь та навичок застосування прийомів і методів страхування в туристичній та готельно-ресторанній сфері , а також ознайомлення здобувачів з питаннями теорії і практики обов'язкового і добровільного страхування юридичних і фізичних осіб в туристичному бізнесі та готельно-ресторанній сфері,з положеннями медичного страхування,страхування туристів за кордоном, страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємств, страхування транспорту та ін.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчити ключові питання теорії страхування; сутність окремих видів страхування і особливостей здійснення їх у сфері туризму;
- усвідомити основні функції, сутність,зміст та мету страхування в туризмі ;
- вивчити зміст основної страхової термінології, форми та види страхування, класифікацію страхування, необхідність особистого і майнового страхування туристів, цивільної відповідальності автотуристів , екологічного та медичного страхування ;
- освоїти методологію розрахунків страхових тарифів, економічного аналізу страхових операцій, питання перестрахування, встановлення страхових тарифів за різними видами страхування та ін;
- отримати необхідні знання щодо правових відносин страхувальника , страховика і перестрахувальника; створення та функціонування страхових організацій , повноважень та функцій агентів, брокерів, дилерів і інших працівників страхових компаній; передачі окремих ризиків страхування.
- вивчити категорійний апарат страхування, його завдань на туристичних,готельних та ресторанних підприємствах .

4. Компетентності та результати навчання .	
Загальні компетентності (ЗК)	**Фахові (спеціальні)) компетентності (ФК,СК)**
ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально усвідомлюючи цінності громадянського суспільства, верховенства права, а також прав і свобод людини та громадянина в Україні. ЗК 03. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу, синтезу, встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, прогнозування й оцінки. ЗК04. Здатність самостійно проводити дослідження, опановувати нові сучасні знання та застосовувати їх у практичній діяльності. ЗК 12. Здатність дотримання вимог охорони праці, збереження навколишнього середовища та безпеки життєдіяльності.	СК 03. Здатність використовувати сучасні організаційноуправлінські та техніко-економічні заходи для підвищення конкурентоздатності національних закладів розміщення та закладів ресторанного господарства.

Програмні результати навчання	Шифр РН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.	РН1
Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.	РН17
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	РН18
Виявляти проблемні ситуації та прогнозувати ймовірні ризики.	РН19

5. Пререквізити курсу
ОК 2.9 Організація готельної справи ОК 2.10 Організація ресторанної справи

6. Формат і обсяг курсу

Обсяг дисципліни				
Денна форма навчання				
Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Тижневих годин для денної форми навчання:		Вид підсумкового контролю
		аудиторних	самостійної роботи студента	
4	120	60	60	залік
Заочна форма навчання				
Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Тижневих годин для заочної форми навчання:		Вид підсумкового контролю
		аудиторних	самостійної роботи студента	
4	120	18	102	залік

Денна форма навчання	
Вид навчальної діяльності	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні (семінарські) заняття	30
Самостійна робота	60
Заочна форма навчання	
Вид навчальної діяльності	Загальна кількість годин
Лекції	10
Практичні (семінарські) заняття	8
Самостійна робота	102

Ознаки дисципліни			
Денна форма навчання			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	241 –«Готельно-ресторанна справа»	4	вибірковий
Заочна форма навчання			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
9	241 –«Готельно-ресторанна справа»	9	вибірковий

7. Тематика та зміст курсу	
Тема	**Результати навчання**

ТЕМА 1. Страхування та його економічний зміст	Знати сутність страхування,основні функції страхування,сновну мету страхування. Розрізняти страхову подію і страховий випадок, спільне й відмінність . Франшиза.Види франшизи.
ТЕМА 2. Організація страхової справи	Знати форми організації страхового капіталу . Знати сутність аквізиції страхової компанії та системи страхових відносин . Розрізняти страховий пул та морський пул , що це означає для страхових компаній. Знати ,що таке перестрахування та його економічну суть.
ТЕМА 3. Страхування як елемент управління ризиками в туризмі та готельно-ресторанній сфері	Характеризувати ризики у туристичній діяльності та готельно-ресторанному бізнесі. Знати ризики підприємства сфери послуг та які з них найбільш типові для туристичного підприємства. Аналізувати особливості прояву ризиків на туристичному підприємстві та на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Знати фактори , що впливають на виникнення ризиків та основні види ризиків,що супроводжують зовнішньоекономічну діяльність туристичних підприємств.
ТЕМА 4. Особисте страхування в туризмі та готельно-ресторанній сфері	Знати ,що таке особисте страхування і ризики, які воно покриває. Надавати характеристику страхуванню від нещасного випадкута характеристику накопичувальному страхуванню. Розрізняти види накопичувального страхування . Характеризувати медичне страхування. Знати види медичного страхування .
ТЕМА 5. Страхування майна	Знати якими видами страхування покриваються майнові ризики та об'єкт страхування у всіх цих видах. Надавати характеристику страхуванню майна туристичних підприємств і підприємств готельно-ресторанного господарства . Характеризувати страхування особистого майна громадян. Що зазвичай не страхується громадянами, але може бути застраховано підприємствами. Характеризувати страхування транспортних засобів.
ТЕМА6. Страхування відповідальності в туризмі та готельно-ресторанній сфері	Знати ризики при страхуванні відповідальностіта умови виплати страхового відшкодування при страхуванні відповідальності. Характеристика страхування цивільної відповідальності. Характеристика обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Знати, поліси яких видів страхування доцільно мати

	кожному водію. Розуміти суть правил обов'язкового страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт та яке відношення ця відповідальність має до туристичної діяльності.
ТЕМА 7. Страхування в системі «Асистанс»	Знати види страхування , що забезпечують страхування зовнішньоекономічної діяльності туристичного підприємства,економічну доцільність кожного з цих видів. Розуміти сутність системи «Асистанс», її історична й економічна обумовленість. Знати ризики , що покриваються системою, переваги системи та типові обмеження страхування за системою. Розуміти чим відрізняється страхування осіб, які виїжджають за кордон для роботи, від страхування туристів.
ТЕМА 8. Страхування транспортних ризиків	Розуміти відмінність КАСКО від страхування в системі «Зелена карта». Основні помилки водіїв, які потрапили в ДТП за кордоном,з чим вони пов'язані і на що слід звернути увагу, щоб їх уникнути. Знати ризики ,що має включати комплексне страхування транспортних ризиків, щоб водій був повністю впевнений у тому, що йому оплатять грошову компенсацію будь-якого збитку, отриманого під час ДТП.
ТЕМА 9. Страхування зовнішньоекономічних контрактів.	Знати можливості застрахуватися одночасно від втрат у зв'язку з падінням курсу цінного папера і від зростання курсу цінного паперу за допомогою двох ф'ючерсних контрактів. Розумти відмінність ф'ючерсного контракту від опціону.. Характеризувати страхування в рамках базисних умов постачання. Розуміти відповідальність за страхування при постачанні .
ТЕМА 10.Проблеми, недоліки та переваги страхування	Знати основні проблеми сучасногострахування,види шахрайства, специфічні для страхування туристичних ризиків (окремо для туристичних підприємств і туристів). Заходи ,що вживають страховики для боротьби зі страховим шахрайством. Враховувати основні недоліки страхування та які з нихналежать до головних та переваги страхування перед всіма іншими способами керування ризиками,переваги страхування для туристичного,готельного та ресторанного підприємства.

8. Оцінювання навчальних досягнень студента

Оцінювання навчальних досягнень здобувача здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів УжНУ за кредитно-модульною системою» (Затверджено наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 503/01-17 від 03.03.2015 року), а також «Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в УжНУ» (Затверджено наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 року)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно	не зараховано

9. Політика курсу

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:
самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та грамотно посилатися на них.

Не допускається: використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); складання всіх форм семестрового контролю (іспит, залік тощо) підставними особами;списування; повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, дипломної тощо).

10. Література

Основна література

1. Гаталяк О.М., Стецький В.В. Страхування у туризмі : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 114 с.
2. Говорушко Т.А. Страхові послуги : підручник. Київ : 2018. 376 с.
3. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування : підручник. Київ : 2019. 544 с.
4. Плиса В.Й. Страхування : підручник. Київ : 2019. 512 с.

5. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент : навч. посіб. Дніпропетровськ : 2020. 300 с.
6. Тарасенко Д.Л., Тарасенко О.Ю., Мироненко С.П. Аналіз страхового ринку України : монографія. Маріуполь : МДУ, 2022. 148 с.
7. Шевченко І.В. Страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 328 с.
8. Юрченко О.М. Страхування : конспект лекцій. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 96 с.
9. Яценко Т.В. Основи страхування : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2024. 210 с.

Додаткова

1. Безугла В.О. Соціальне страхування:навчальний посібник. Київ,2019. 368с.
2. Бондар Н.О. Страховий менеджмент: навчальний посібник .Харків,2016. 155 с.
3. Голод А.,Феленчак.Ю. Страхування в туристичній діяльності : навч. посіб. Львів, 2016.156 с.
4. Дема Д.І.,Віленчук О.М, Дем'янюк І.В. Страхові послуги:навчальний.посібник. Київ, 2017.526 с.
5. Кропельницька С.О., Плець І.І. Страхові послуги: навч. посіб. ІваноФранківськ, 2013. 390 с.
6. Кириленко О.П. Соціальне страхування : підруч.Тернопіль ,2016. 516 с.
7. Реверчук С.К.,Сива Т.В.,Кубів С.І. Історія страхування : підручник. Київ,2012. 213 с.
8. Світлична О. С., Сташевич Н. М.Управління фінансами страхових організацій : навч. посіб. Одеса ,2015. 258 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1.Валінкевич Н. В., Тищенко С. В. Забезпечення безпеки та страхування підприємств готельно-ресторанного бізнесу : наук. стаття // Економіка та суспільство. 2022. № 39. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1520/1462/
2.Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 114 с. URL: https://repository.lnu.edu.ua/handle/123456789/2020
3.Журавка О. С. Страхування : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2020. 350 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/350
4.Рібун М. Б. Особливості ринку страхування у сфері туризму : наук. стаття // Туризмознавство. 2014. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/ribun2.htm
5.Шаров С. В. Застосування електронних систем в туризмі та готельно-

ресторанній галузі : конспект лекцій. Мелітополь : ТДАТУ, 2021. 66 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/kn/wp-content/uploads/sites/16/19_sharov_2021_171.pdf

Завідувач кафедри Роман КОРСАК

Розробник Іван СІЧКА